

Katarzyna Kopeć, Weronika Sobótka

Model EMBOK (Event Management Body of Knowledge) jako narzędzie zarządzania wydarzeniami w sektorze kreatywnym

Kultura i Polityka : zeszyty naukowe Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie nr 17, 157-167

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Kopeć, Weronika Sobótka*

MODEL EMBOK (EVENT MANAGEMENT BODY OF KNOWLEDGE) JAKO NARZĘDZIE ZARZĄDZANIA WYDARZENIAMI W SEKTORZE KREATYWNYM

Streszczenie

Model zarządzania wydarzeniami EMBOK został opracowany przez Williama O’Toole’a i Julię Rutherford Silvers. Zamierzeniem autorów modelu jest systematyczne doskonalenie jego założeń na podstawie bieżących doświadczeń menedżerów wydarzeń (*event managers*). Trzy główne wymiary modelu EMBOK (obszary, fazy i procesy) stanowią podstawę opracowania koncepcji wydarzeń, planowania i ich realizacji (m.in. festiwalu, targów, konferencji, spotkań etc.). Niezwykle istotną wydaje się możliwość stworzenia podłoża dla zarządzania projektami eventowymi w sektorze kreatywnym na podstawie wskazówek zawartych w EMBOK. Ważnym tego powodem jest rosnące znaczenie profesjonalizacji w zakresie zarządzania wydarzeniami, w tym również w sektorze kreatywnym. Pytanie o możliwości adaptacyjne modelu EMBOK w obszarze zarządzania eventami w kulturze w Polsce jest punktem wyjścia dla podjętej analizy. Celem artykułu jest wskazanie mocnych i słabych stron modelu EMBOK, jak również rekomendacja działań doskonalących niezawodność tego modelu na gruncie zarządzania wydarzeniami w sektorze kreatywnym.

157

Słowa kluczowe

Sektor kreatywny, kultura, EMBOK, event, wydarzenie

* **Katarzyna Kopeć** – dr nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. Absolwentka zarządzania kulturą UJ i Wyższej Szkoły Zittau/Görlitz (Niemcy). Stypendystka programu Departamentu Stanu USA „International Visitor Leadership Program” (2007), uczestniczka stażu badawczego w Oxford Internet Institute (2015). Obecnie adiunkt w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. J. Tischnera. Autorka monografii „Finansowanie kultury w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu” (Libron, 2014).

Weronika Sobótka – absolwentka studiów licencjackich na kierunku zarządzanie w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. J. Tischnera. Posiada certyfikat z zakresu zarządzania projektami: PRINCE2 Foundation oraz ukończyła Akademię Zarządzania PMP (80 PDU’s). Laureatka programu mentorskiego Youth in Leadership 2014. Obecnie pracuje w Dziale Multimediów i Grafiki w Wyższej Szkole Europejskiej.

Czy wydarzenia można badać, czyli *event*¹ *studies* jako dyscyplina naukowa

Od końca lat 90. XX wieku w literaturze przedmiotu coraz częściej stosuje się termin *event studies* na określenie nowej dyscypliny akademickiej zajmującej się szeroko rozumianą teorią wydarzeń² (tzw. planowanych i nieplanowanych). Można pokusić się o być może łatwiej adaptowalny w języku polskim neologizm eventologia (*eventology*)³ oznaczający studia lub naukę o wydarzeniach. Terminologia ta została zapoczątkowana około 30 lat temu w Japonii (międzynarodowa agencja reklamowa poszukiwała sposobu, w jaki mogła dokonać pomiaru i ewaluacji efektów prowadzonych eventów reklamowych), gdzie powołano Japoński Instytut Eventologii (*The Japan Institute of Eventology*). Adaptację tego terminu w Stanach Zjednoczonych przypisuje się Lindzie Higgison (w 2003 roku) (Goldblatt 2011: 17–18). Według Joe Goldblatta eventologia to „nauka o planowanych wydarzeniach promujących oczekiwane społecznie korzyści” (Goldblatt 2011: xii).

Ewolucję tej dyscypliny akademickiej poprzedziły prowadzone w krajach zachodnich (głównie w Stanach Zjednoczonych) kursy akademickie nt. wydarzeń realizowanych w ramach takich kierunków studiów jak turystyka i rekreacja. Obecnie można uzyskać dyplom w zakresie *event studies* – są to kierunki prowadzone przez specjalizujące się w tej

158

¹ W artykule autorki zamiennie stosują termin „event” oraz jego polski odpowiednik „wydarzenie”. Angielskie słowo „event” jest powszechnie wykorzystywane w literaturze polskiej oraz w praktyce biznesowej. Słowniki języka polskiego nie odnotowują jeszcze słowa event. Mirosław Bańko, językoznawca, zwraca uwagę, że „event” nie został przyswojony ani ortograficznie (nie stosuje się pisowni ewent czy iwent – choć istnieje oparty na trzonie wyrazu „event” spolszczony zapis ewentyzm tj. koncepcja ontologiczna w filozofii), ani fonetycznie (wg Bańki akcentujemy go na ostatniej sylabie, choć autorki nie zgadzają się z tym twierdzeniem – w praktyce dominuje wymowa z akcentem spolszczonym, na pierwszej sylabie), jednak w pełni korzystamy z adaptacji fleksyjnej tego słowa (eventy, agencja eventowa, menedżer eventów). Polskie tłumaczenie „wydarzenie” nie oddaje w pełni sensu tego słowa, dodatkowo jego brzmienie uchodzi za bardzo stonowane, neutralne, pozbawione charakteru, dynamiki. Inne ewentualne tłumaczenia np. impreza, zabawa, festyn są nacechowane nieco negatywnymi, a nawet prymitywnymi skojarzeniami, być może brzmia już w sposób przebrzmiały (*Poradnia językowa PWN*, 2014).

² Wedle wiedzy auterek termin ten nie występuje w literaturze polskojęzycznej. Ponieważ jego przekład natrafia na wiele trudności semantycznych, autorki posługują się w tym tekście oryginalnym terminem anglojęzycznym „event”, co prawdopodobnie ułatwi lekturę. Więcej o *event studies* zob.: Getz 1997; Getz 2007.

³ Sufiks „ology” w języku angielskim sugeruje studia lub naukę. Getz pisze również o spotkaniologii (*meetingsology*) lub festiwalologii (*festivalology*), jednak te propozycje również mogą nie satysfakcjonować użytkowników obu języków (Getz 2012: 7).

tematyce instytuty również w Polsce⁴. *Event studies* jest dyscypliną młodą, czerpiącą z dorobku naukowego wielu podejść teoretycznych i dyscyplin akademickich – antropologii, historii, socjologii, psychologii, geografii, ekonomiki, zarządzania sportem, przedsiębiorstwem, kulturą, etc. O dynamice rozwoju tej dyscypliny świadczy ponadto założone z inicjatywy Donalda Getza i Bruce’a Wicksa w 1993 roku międzynarodowe czasopismo naukowe *Festival Management and Event Tourism* (obecnie *Event Management* wydawane przez *Cognizant Communication Publications*), które jako pierwsze zostało całkowicie poświęcone tej tematyce. *Event studies* jest obszarem badawczo-naukowym, który skupia się na naturze i znaczeniu wydarzeń społecznych, gospodarczych oraz związanych ze środowiskiem. Jego szeroki zakres obejmuje również analizę wielu nieplanowanych wydarzeń (np. protesty i strajki, które często towarzyszą spotkaniom liderów politycznych czy biznesowych⁵). *Event management* jest pojęciem węższym, ma aplikacyjny charakter i dotyczy planowanych wydarzeń, którym przyświeca cel społeczny i ekonomiczny – jest poświęcony ich stronie organizacyjnej, marketingowej, operacyjnej, związanej z ryzykiem etc.

Źródła badań nad eventami sięgają lat 60. XX wieku. Początkowo były to badania analizujące poszczególne aspekty różnych wydarzeń (np. ekonomiczny wpływ turystyki eventowej) w takich czasopismach jak *Annals of Tourism Research* czy *Journal of Travel Research*, podejmowane m.in. przez następujących naukowców: Brent Ritchie, Sandra Formica, Larry Dwyer, Donald Getz czy Rob Harris (Ritchie 1984: 2–11; Formica 1998: 131–137; Dwyer 2000: 191–204; Getz 2000: 10–21; Harris et al. 2001: 213–221). Intensywny rozwój tego obszaru można również łączyć z popularnością dużych wydarzeń typu letnie czy zimowe igrzyska olimpijskie, czy rozwijany od 1985 roku unijny program Europejska Stolica Kultury (do 1999 roku pod nazwą Europejskie Miasto Kultury)⁶.

⁴ Głównie są to studia podyplomowe (Entertainment and Event Management – Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Event Management – Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Event Management – Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego i Stowarzyszenie Branży Eventowej), choć obecnie poszerza się oferta studiów I i II stopnia włączających elementy zarządzania wydarzeniami do planu studiów np. jako specjalności (Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera w Krakowie, Wyższa Szkoła Promocji w Warszawie, Szkoła Główna Turystyki i Rekreacji w Warszawie).

⁵ W tym przypadku można mieć wątpliwości, czy tego typu wydarzenia nie są jednak planowane, chociaż ich przebieg zazwyczaj jest bardziej spontaniczny w porównaniu do typowych „wydarzeń planowanych”.

⁶ Polskie artykuły podejmujące aspekt wydarzeń dostępne są m.in. w czasopiśmie *Turystyka Kulturowa* czy *Czas Kultury* (np. 4/2013 poświęcony był całkowicie festiwalom).

Eventy w sektorze kreatywnym

Wedle Donalda Getza event to „zdarzenie mające miejsce w danym miejscu i czasie, jednostkowy zbiór okoliczności, warte odnotowania wydarzenie” (Getz 2007: 18). Wydarzenia mają więc swój początek i koniec, są zjawiskiem czasowym. Często w literaturze podkreślana jest istotna cecha wydarzeń, jaką jest atrakcyjność oraz możliwość ich zaplanowania (*planned event*), w odróżnieniu od wydarzeń nieplanowanych (*unplanned event*), charakteryzujących się rozmytym celem, spontanicznie realizowanym programem, brakiem systemu kontroli wydarzenia oraz brakiem odpowiedzialności instytucji nadrzędnej (Getz 2007: 28).

W artykule wydarzenia (eventy) rozpatrywane są w kontekście sektora kreatywnego, obejmującego rozłącznie do tej pory funkcjonujące dziedziny związane z kulturą⁷. Opracowanie typologii eventów (planowanych) w sektorze kreatywnym jest ogromnym wyzwaniem i może stanowić podstawę do rozważań w ramach przyszłych kierunków badawczych podejmowanych w zakresie *event studies*. Donald Getz podjął próbę opracowania typologii form eventów w ogóle, w tym o charakterze kulturalnym (szeroko pojętym), wyróżniając równorzędne kategorie „uroczystości kulturalne” (zaliczając do niej: obchody rocznicowe, karnawał, festiwale, parady i procesje, wydarzenia religijne), „sztuka i rozrywka” (sztuki performatywne, literatura, sztuki wizualne), „eventy biznesowe i handlowe” (spotkania i konwencje, wystawy, targi), „eventy edukacyjne i badawcze”, „zawody sportowe”, „rekreacja” (Getz 2007: 21–23, 30–44). Przytoczona próba typologii form wydarzeń o charakterze kulturalnym nie została zapewne stworzona z myślą o przygotowaniu gotowego planu zawierającego wszystkie formy eventów, a bardziej jako punkt wyjścia do kolejnych, pogłębionych badań nad tym wątkiem. Przykładowo – formy wymienione w kategorii „uroczystości kulturalne” wzajemnie się przenikają, nie są nierozłączne, co wpływa na zakłócenie ich rozumienia. Z pewnością jednak typologia Getza pozwala uświadomić sobie ogromne spektrum form eventów, które mogą być realizowane w sektorze kreatywnym.

⁷ Jak pisze Dorota Ilczuk (2012: 104–106) do sektora kreatywnego zaliczamy:

- główne dziedziny kultury, w których wytwarzane są niereprodukowalne dobra i usługi (część nieprzemysłowa),
- przemysły kultury wytwarzające dobra i usługi kulturalne na skalę masową (np.: książki, filmy, nagrania muzyczne), oraz
- przemysły kreatywne, w których kultura staje się „kreatywnym” wkładem w produkcję dóbr zaliczanych do gałęzi niezwiązanych bezpośrednio z kulturą.

Model zarządzania wydarzeniami EMBOK (*Event Management Body of Knowledge*)

William O'Toole zainicjował pracę nad modelem EMBOK w 1999 roku podczas przygotowywania pracy magisterskiej na Uniwersytecie w Sydney, porównując metodologię zarządzania projektami oraz zarządzanie wydarzeniami i festiwalami. Utworzył stronę internetową służącą gromadzeniu danych i promowaniu dyskusji na ten temat. Julia Rutherford Silvers – praktyk zarządzania wydarzeniami i instruktorka badająca obszar kluczowych kompetencji w sferze zarządzania wydarzeniami – zwróciła uwagę na pracę O'Toola, czego rezultatem było podjęcie współpracy przy rozwijaniu modelu EMBOK (*Setting the Standard*, 2009). Widoczny jest dynamiczny wzrost zainteresowania podręcznikiem (*the body of knowledge*), który będzie poświęcony zarządzaniu wydarzeniami. Julia Silvers (CSEP) prowadzi stronę internetową poświęconą tej tematyce: www.juliasilvers.com/embok.htm. Również *International Association of Assembly Managers* prowadzi stronę internetową prezentującą m.in. model EMBOK (www.iaam.org/ProfDev/BOK/BOKcore.htm).

Skojarzenie z popularnym PMBOK – zbiorem standardów oraz definicji w zakresie zarządzania projektami – nie jest przypadkowe. Występuje tu analogia nie tylko w zakresie nazw, lecz i struktury obu podręczników (Sobótka 2014).

EMBOK tworzy pewne ramy odniesienia, które składają się z różnych aspektów reprezentujących podstawy zarządzania wydarzeniami (Silvers 2007). EMBOK jest modelem opisującym wiedzę i umiejętności istotne do opracowania i realizacji wydarzenia. Omawiany model zawiera 5 obszarów wiedzy, na które składa się 35 obszarów funkcyjnych (klas), 5 faz, 5 procesów i 5 kluczowych wartości. Według Silvers 5 faz podkreśla znaczenie czasu w każdym projekcie oraz fakt, że każdy komponent w obszarze wiedzy posiada wymiar czasowy. Procesy kształtują zintegrowany system dla każdej fazy wraz z narzędziami i technikami, z których każdy może skorzystać. Kreatywność, myślenie strategiczne, ciągłe doskonalenie, etyka oraz integracja stanowią wartości będące podstawą wszystkich decyzji w obszarze zarządzania eventami⁸.

⁸ Opis modelu EMBOK (w aktualnej 3. wersji) można znaleźć na stronie www.embok.org, jest to ilustracja konkretnych aspektów zarządzania eventami. Nie istnieje oficjalna polska wersja językowa wytycznych EMBOK – próbę przekładu poszczególnych jego części podjęła Weronika Sobótka w ww. pracy licencjackiej (Sobótka 2014).

Wstępna wersja struktury EMBOK opracowana została w roku 2003 na podstawie analizy podobieństwa 28 programów branży usług związanych z zarządzaniem wydarzeniami z 5 krajów oraz w oparciu o literaturę przedmiotu poświęconą biznesowi czy zarządzaniu (Silvers 2004: 228–245). Ta struktura obszaru ewoluowała i w 2004 roku opublikowano międzynarodowy model EMBOK (Silvers i in., 2006: 185–198). Jednym z głównych celów przyświecających modelowi EMBOK było stworzenie solidnej podstawy metodycznej, która uwzględni oczekiwania różnych kultur, programów edukacyjnych i organizacji, co pozwoli nadać profesji zarządzania eventami większą wiarygodność oraz wypracować przejrzyste standardy (*Setting the Standard*, 2009: 23).

Model EMBOK jest publicznie dostępny – korzystanie z tych zasobów jest nieodpłatne, również adaptowanie ich do indywidualnych potrzeb jest dopuszczalne i wolne od opłat. Zasoby EMBOK stanowią punkt wyjścia dla różnego rodzaju specjalistów i instytucji – organizatorów wydarzeń, stowarzyszeń handlowych czy instytucji edukacyjnych na całym świecie.

Korzyści ze stosowania EMBOK w zarządzaniu wydarzeniami

162

Zaletą tego modelu jest kompleksowe i zróżnicowane podejście do tematu, co zostało osiągnięte dzięki zaangażowaniu wielu praktyków branży eventowej w proces opracowania EMBOK. Z pewnością na uwagę zasługuje bardzo rozbudowana struktura modelu EMBOK, która jest wynikiem próby ujęcia różnych dyscyplin oraz kompleksowego przedstawienia faz oraz procesów tworzenia eventu w czasie. Tak zaprezentowana struktura ułatwia początkującym menedżerom wydarzeń (*event managers*) stawianie pierwszych kroków w tej dyscyplinie. Co więcej, szczegółowy podział na klasy i obszary wiedzy może znacząco ułatwić pracę w organizacjach posiadających podobną strukturę, dzięki czemu kwestia delegowania zadań i przypisywania ich konkretnym osobom lub działom jest znacząco ułatwiona. Nie bez znaczenia jest również silnie rozbudowany i opisany aspekt zarządzania ryzykiem, bowiem – jak podpowiadają autorzy modelu EMBOK – w projektach natury eventowej jest to bardzo newralgiczny element, dlatego też niezwykle istotna jest stała kontrola i zarządzanie tym aspektem.

Cechą wyróżniającą EMBOK na tle powszechnie znanych metodyk zarządzania projektami jak Prince, PMI czy IPMA są *kluczowe wartości*,

których stosowanie sugerują autorzy tego podejścia, opisując je jako ucieleśnienie norm, ideałów i przekonań. Wśród nich warto szczególnie wyróżnić aspekt *ciągłego doskonalenia*, który nieodłącznie związany jest z kwestią filozofii jakości zakładającej ciągłą optymalizację działań, procedur i systemów. Stąd też, jak można założyć, płyną wyraźne wskazania autorów modelu dotyczące rzetelnej ewaluacji realizowanych wydarzeń. Ze wskazaniem tym powiązane jest zagadnienie monitoringu projektu, który to został wyróżniony jako odrębna faza. Zabieg ten z pewnością podkreśla duże znaczenie monitoringu dla realizacji wydarzeń.

Ograniczenia modelu EMBOK

Warto zwrócić uwagę, iż model EMBOK nie opisuje procesów, które powinny mieć miejsce przed przystąpieniem do projektu. Brak zwrócenia uwagi na metody obliczania opłacalności podejmowanych działań może stanowić pewne utrudnienie, szczególnie dla początkujących menedżerów wydarzeń. Poza ogromem treści, które powinna przyswoić osoba rozpoczynająca pracę z EMBOK-iem, uciążliwym może być również fakt niejednoznaczności i pewnego chaosu, który ma miejsce szczególnie w kontekście definicji procesów. Przykładem jest tu trudność w zakresie jednoznacznego rozdziału funkcji oceny (*Assessment*) i selekcji (*Selection*). Intuicyjnie zakłada się, iż najpierw należy zebrać odpowiednie informacje, po czym poddać je analizie i selekcji, dzięki czemu będzie można uzyskać pełnowymiarową ocenę danej kwestii.

Można mieć również pewne wątpliwości w kontekście procesu dokumentacji (*Documentation*). Działania wyszczególnione przez autorów w ramach tego procesu (raportowanie, utrzymywanie i archiwizacja ocen, analiza planów i wyników monitoringu oraz kontrola rezultatów) są bowiem raczej zbiorem koniecznych zadań do wykonania w trakcie przygotowania, prowadzenia oraz zakończenia eventu. Uciążliwym może być również fakt bardzo lakonicznego potraktowania opisu fazy wydarzenie (*Event*), przez co trudno jednoznacznie uchwycić, kiedy kończy się faza implementacji (*Implementation*) i następuje przejście do kolejnej fazy.

W porównaniu do klasycznych metodyk zarządzania projektami, jak np. IPMA, trudno nie zauważyć braku wyróżnienia tak istotnych elementów, jakimi są cechy, kompetencje oraz odpowiedzialność menedżera wydarzeń.

Rekomendacje działań doskonalących model EMBOK

Wydaje się, że model EMBOK może stanowić inspirację dla osób chcących zaangażować się w realizację wydarzeń sektora kreatywnego. Trudno jednak uznać propozycję Williama O'Toola i Julii Silvers za pełną i skończoną metodykę. Ich dzieło może stanowić właściwy punkt wyjścia do opracowania systemu, który pozwoli na sprawne i uporządkowane zarządzanie eventami. Jednak, aby to rozwiązanie mogło być z powodzeniem stosowane w Polsce, nasuwa się kilka sugestii, czy też rozważań dotyczących modyfikacji opisywanego modelu.

Po zapoznaniu się z EMBOK-iem czytelnik w pierwszej kolejności zwraca uwagę na brak czytelnej i intuicyjnej struktury. Dodatkowo zrozumienie modelu jest w wysokim stopniu utrudnione przez opis w języku angielskim i brak oficjalnego polskiego tłumaczenia. W rezultacie może to być elementem hamującym stosowanie tego modelu. Dlatego też należałoby rozważyć przygotowanie polskiego przekładu omawianego modelu i jednocześnie ujednoczenie (w odniesieniu do metodyk takich jak PMI czy IPMA) nazw faz i procesów, dzięki czemu uniknie się dysonansu wynikającego z niejasnych definicji m.in. procesów oceny i selekcji.

164

Warto również rozważyć przededefiniowanie tego modelu i w miejsce stworzonych tabel taksonomicznych oraz opisu faz i procesów stworzyć – na kształt PMI-owego rozwiązania – strukturę, której podstawą będą jasno określone fazy wskazane w EMBOK: inicjowanie, planowanie, implementacja (być może właściwsze będzie tu określenie „przygotowanie wydarzenia”), event i zamknięcie. Wymienione powyżej fazy powinny być wzbogacone o wskazane procesy, które nie są jednostkowymi faktami w trakcie życia projektu, a elementami, które towarzyszą przez cały czas jego trwania. W tym przypadku również sugerowana byłaby redefinicja procesów.

Do tak zarysowanego szkieletu należałoby następnie dopisać obszary działalności, którymi członkowie zespołu projektowego powinni się zająć. Celem usystematyzowania tych zadań wskazane wydaje się pozostanie przy podziale na obszary wiedzy: administracja, design, marketing, zarządzanie operacyjne, ryzyko.

Bardzo pomocne, zwłaszcza na początku pracy jako menedżer wydarzeń, mogą być zaproponowane w EMBOK-u tabele taksonomiczne, wskazujące na powielające się przy różnych eventach zadania. Jednocześnie jednak mnogość treści przy braku jej przejrzystości oraz perspektywie amerykańskich uwarunkowań i prawodawstwa, w wielu przypadkach może nie być pomocne, a nawet stanowić niemałe utrudnienie w pracy.

Myśląc o redefiniowaniu tego modelu, warto rozważyć również opisanie kluczowych kompetencji oraz odpowiedzialności osób realizujących eventy, odnosząc się jednocześnie do kluczowych wartości zawartych w EMBOK-u.

Optymalną dlatego też wydaje się sytuacja, kiedy to praktycy zarządzania projektami o naturze eventów z danej dziedziny mogliby wspólnie wskazać powtarzające się zadania oraz elementy wynikające z obowiązujących aktualnie przepisów prawa.

Podsumowanie

EMBOK jest pionierską formułą modelu zarządzania wydarzeniami. Jego autorzy –William O’Toole i Julia Rutherford Silvers – wyraźnie podkreślają, iż model ten wciąż poddawany jest aktualizacji i modyfikacji, nie zawiera on „gotowego przepisu” na realizację dowolnego wydarzenia. Kluczową intencją autorów jest ciągle doskonalenie założeń modelu na podstawie doświadczenia menedżerów wydarzeń (*event managers*). Dlatego też wskazane w powyższym artykule rekomendacje odgrywają istotną rolę w procesie usprawniania modelu EMBOK.

Warto zaznaczyć, iż model EMBOK nie został jeszcze zbadany na gruncie zagranicznej i polskiej literatury przedmiotu. Warto ten model – mimo jego niedoskonałości – poddać głębszej analizie, na przykład wśród studentów zarządzania kulturą, którzy podejmą w przyszłości pracę jako menedżerowie wydarzeń w sektorze kreatywnym (festiwale, sympozja, targi etc.).

165

Bibliografia

- Dwyer, Larry et al. (2000), *Forecasting the economic impacts of events and conventions*, „Event Management”, 6(3).
- Formica, Sandro (1998), *The development of festivals and special events studies*, „Festival Management and Event Tourism”, 5(3).
- Getz, Donald (2000), *Developing a research agenda for the event management field*, [w:] Johnny Allen et al. (red.), *Events Beyond 2000: Setting the Agenda, Proceedings of Conference on Event Evaluation, Research and Education*, Australian Centre for Event Management, Sydney: University of Technology.
- Getz, Donald (1997), *Event management & event tourism*, Cognizant Communication Corp., Uniwersytet Pensylwanii.
- Getz, Donald (2007), *Event studies. Theory, research and policy for planned events*, 1 wydanie, Oxford/Burlington: Elsevier.

- Getz, Donald (2012), *Event studies. Theory, research and policy for planned events*, 2 wydanie, Oxford/Burlington: Elsevier.
- Goldblatt, Joe (2011), *Special Events: A New Generation and the Next Frontier*, 6 wydanie, Hoboken: Wiley.
- Harris, Rob et al. (2001), *Towards an Australian event research agenda: first steps*, „Event Management”, 6(4).
- Ilczuk, Dorota (2012), *Ekonomika kultury*, Warszawa: PWN.
- Ritchie, Brent (1984), *Assessing the impacts of hallmark events: Conceptual and research issues*, „Journal of Travel Research”, 23(1).
- Silvers, Julia Rutherford (2004), *Global Knowledge Domain Structure for Event Management*, [w:] Zheng Gu (red.), *Conference Proceedings, Las Vegas International Hospitality and Convention Summit*, Las Vegas: University of Nevada Las Vegas.
- Silvers, Julia Rutherford et al. (2006), *Towards an International Event Management Body of Knowledge (EMBOK)*, „Event Management”, 9 (4), Cognizant Communications.
- Sobótka, Weronika (2014), *Możliwości wykorzystania elementów modelu EMBOK w projektach sektora kultury*, praca licencjacka, Kraków: Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera.

Netografia

- Event Management Body of Knowledge* (2014), www.embok.com [20 października 2014].
- Event Management Body of Knowledge Project* (2014), www.juliasilvers.com/embok.htm [20 października 2014].
- International Association of Assembly Managers* (2014), www.iaam.org/ProfDev/BOK/BOKcore.htm [10 czerwca 2014].
- Poradnia językowa PWN* (2014), <http://poradnia.pwn.pl/lista.php?id=9731> [10 czerwca 2014].
- Setting the Standard* (2009), [w:] *Premier – A William F. Harrah College of Hotel Administration Publication*, 1 (5), <http://issuu.com/university.of.nevada.las.vegas/docs/spring2009/25> [10 czerwca 2014].
- Silvers, Julia Rutherford (2007), *Introduction to EMBOK The Event Management Body of Knowledge*, CSEP, <http://www.ulviyaman.com/data/TheEventManagerBodyOfKnowledge.pdf> [20 października 2014].
- The Japan Institute of Eventology* (2014), http://eventology.org/5/1_10.html [10 czerwca 2014].

Katarzyna Kopeć – holds a PhD in the field of Management Science (she wrote a dissertation on the non-budgetary financing of culture within the framework of enterprises' CSR). She graduated from the faculty of Culture Management of the Jagiellonian University, Poland, and the Zittau/Görlitz University of Applied Sciences, Germany (studies under the auspices of UNESCO and the Institut für kulturelle Infrastruktur Sachsen). She was granted an internship by the U.S. Department of State as part of the “International Visitor Leadership Program.” Currently she works as an assistant professor at Tischner European Uni-

versity in Kraków, where she is also the Rector's Proxy for the Quality of Education. In 2014 the Libron publishing house released her book "Finansowanie kultury w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu". Besides, she is the author of chapters in monographs and various articles (both in Polish and English). Her main academic interests include: interactions between business and culture, culture financing models, crowdsourcing in culture, and critical approach to corporate social responsibility.

Weronika Sobótka – holds a Bachelors degree in Management (specialisation: Project Management) granted by Tischner European University, Poland. Her BA thesis concerned the possibility of applying the EMBOK model in projects carried out in the culture sector. She holds the PRINCE2 certificate in the field of project management and completed the Project Management Academy (80 PDUs). The winner of the 2014 Youth in Leadership mentor programme. Currently she is a student of a postgraduate studies course Digital and Social Inclusion: Websites, Audiodescription and multimedia. She works at the Multimedia and Graphics Department of Tischner European University in Kraków. Since 2014 she has been co-owner of the Równi company specialising in the adjustment of websites to the needs of the disabled. Her main academic interests include: project management, management in culture, the availability of culture to the persons at risk of social exclusion, the accessibility of websites to the disabled.

Abstract

167

The Event Management Body of Knowledge (EMBOK) has been developed by William O'Toole and Julia Rutherford Silvers. The intention behind this framework is to systematically review and improve its principles on the basis of the experience of event managers. The three EMBOK dimensions (Domains, Phases and Processes) are fundamental for the creation, development and delivery of an event (a festival, a fair, a conference, a meeting, etc.). It is of great significance for the creative sector to work out a solid foundation for event management based on the EMBOK Guide Matrix. A growing importance of the professionalization in event management generates new challenges also in the creative sector. The paper's departure point is to consider the prospects of adapting the EMBOK model in Poland. The main objective of this article is to outline both strengths and weaknesses of the EMBOK model and also to recommend improvements to enhance the EMBOK reliability in the scope of event management within the creative sector.

Keywords

creative sector, culture, EMBOK, event